

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.6.2007
COM(2007) 207 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

σχετικά με ζητήματα που αφορούν την ασφάλιση αυτοκινήτων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Μερος 1: Εφαρμογή Στις Εθνικές Διαταξεις Περι Κυρώσεων, Του Αρθρου 4 Παραγραφος 6 Της 4 ^{ης} Οδηγίας Για Την Ασφαλιση Των Αυτοκινητων Και Η Αποτελεσματικοτητα Των Κυρώσεων Αυτων.....	3
1.1.	Εισαγωγή.....	3
1.2.	Ανασκόπηση της εφαρμογής της οδηγίας στα κράτη μέλη.....	5
1.3.	Αξιολόγηση της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας του άρθρου 4 παράγραφος 6.....	5
1.3.1.	Ευαισθητοποίηση του κοινού και αξιολόγηση του μηχανισμού του αντιπροσώπου για τον διακανονισμό των ζημιών.....	5
1.3.2.	Η φύση και η ισοδυναμία των κυρώσεων που επιβάλλονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης.....	6
1.3.3.	Η εφαρμογή της διαδικασίας αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης στα κράτη μέλη.....	10
1.4.	Συμπέρασμα.....	12
2.	Μερος 2: Ασφαλιση Αυτοκινητων Και Νομικη Προστασια.....	13
2.1.	Εισαγωγή.....	13
2.2.	Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την ασφάλιση νομικής προστασίας.....	14
2.3.	Κατάσταση όσον αφορά τις συμβάσεις προαιρετικής ασφάλισης για νομική προστασία.....	14
2.4.	Κάλυψη των εξόδων νομικής προστασίας από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου.....	15
2.4.1.	Κατάσταση στα κράτη μέλη.....	15
2.4.2.	Δυνητικός αντίκτυπος στα ασφάλιστρα αστικής ευθύνης.....	16
2.5.	Συμπέρασμα.....	16

1. ΜΕΡΟΣ 1: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΚΥΡΩΣΕΩΝ, ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 6 ΤΗΣ 4^{ΗΣ} ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ

1.1. Εισαγωγή

Ένας από τους στόχους της τέταρτης οδηγίας για την ασφάλιση των αυτοκινήτων 2000/26/ΕΚ (εφεξής "η οδηγία") είναι να διασφαλίσει τον ταχύ διακανονισμό των ασφαλιστικών αξιώσεων στις περιπτώσεις όπου το ατύχημα συμβαίνει εκτός του κράτους διαμονής του θύματος (του αποκαλούμενου "επισκέπτη-θύματος"). Μέσω του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών¹ (κάθε ασφαλιστική εταιρεία ασφάλισης της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων οχημάτων οφείλει να ορίζει έναν αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών σε κάθε άλλο κράτος μέλος), ο επισκέπτης-θύμα θα μπορεί να επιτυγχάνει το διακανονισμό των αξιώσεων του ατυχήματος στη γλώσσα του και να αποζημιώνεται ταχύτερα και με μικρότερες δαπάνες. Ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και τον διακανονισμό των αξιώσεων διότι εκπροσωπεί την ξένη ασφαλιστική εταιρεία του υπαίτιου του ατυχήματος²

Επιπλέον, τα κράτη μέλη οφείλουν να επιβάλλουν κυρώσεις προκειμένου να επιταχυνθεί η καταβολή αποζημίωσης. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις αστικής ευθύνης ή οι αντιπρόσωποι τους για το διακανονισμό των ζημιών που υπερβαίνουν την τρίμηνη προθεσμία για την παροχή αιτιολογημένης απάντησης (η αποκαλούμενη "διαδικασία αιτιολογημένης απάντησης/προσφοράς") σε αίτηση αποζημίωσης, μπορούν να υποβληθούν σε κυρώσεις, σε επίπεδο που καθορίζεται από το κράτος μέλος στο οποίο η ασφαλιστική εταιρεία είναι καταχωρημένη και, επιπλέον, προστίθεται τόκος επί του ποσού της οφειλόμενης αποζημίωσης³. Το άρθρο 4 παράγραφος 7 της οδηγίας ορίζει ότι η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (πριν από τις 20 Ιανουαρίου 2006⁴) σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα και την ισοδυναμία των εθνικών διατάξεων περί κυρώσεων που έχουν θεσπιστεί σχετικά με τη διαδικασία αιτιολογημένης

¹ Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι όλες οι ασφαλιστικές εταιρείες διορίζουν, σε κάθε κράτος μέλος, εκτός εκείνου στο οποίο έχουν λάβει την επίσημη άδειά τους, αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών (οικείο κράτος μέλος).

² Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4, 5 της οδηγίας, ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών συγκεντρώνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για το διακανονισμό των αξιώσεων και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διαπραγμάτευση του διακανονισμού των ζημιών. Επίσης, διαθέτει επαρκείς αρμοδιότητες για να εκπροσωπεί την ασφαλιστική εταιρεία έναντι των ζημιωθέντων και για να ικανοποιεί ολοσχερώς τις αξιώσεις τους. Πρέπει να είναι σε θέση να εξετάσει την υπόθεση στην ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους διαμονής του ζημιωθέντος.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 6 της οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν μέσω αποτελεσματικών και συστηματικών, οικονομικών ή ισοδύναμων διοικητικών κυρώσεων ότι ζημειωθείς λαμβάνει αιτιολογημένη προσφορά ή αιτιολογημένη απάντηση σε περίπτωση που η ζημία αμφισβητείται, εντός τριμήνου, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, είτε στην ασφαλιστική εταιρεία, είτε στον αντιπρόσωπο για τον διακανονισμό των ζημιών.

⁴ Δεν κατέστη δυνατόν να υποβληθεί η έκθεση που ορίζει το άρθρο 4(6) μέχρι την ημερομηνία που προβλέπεται στην οδηγία διότι κατά τις διαπραγματεύσεις για την πέμπτη οδηγία για την ασφάλιση των αυτοκινήτων, συμφωνήθηκε ότι η Επιτροπή θα καλύψει στην ίδια έκθεση και το θέμα των δαπανών νομικής προστασίας (βλ. μέρος 2 της παρούσας έκθεσης).

απάντησης/προσφοράς και, εάν χρειάζεται, υποβάλει προτάσεις (εάν οι εθνικές διατάξεις περί κυρώσεων δεν επιτύχουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα)⁵.

⁵ Πρέπει να σημειωθεί σχετικά ότι η διατύπωση του άρθρου 4 παράγραφος 7 είναι λανθασμένη, διότι η διάταξη αυτή θα έπρεπε να παραπέμπει στην παράγραφο 6 εδάφιο β) δεύτερη περίπτωση που αφορά το ζήτημα των εθνικών διατάξεων περί κυρώσεων και όχι στην παράγραφο 4 η οποία περιγράφει τα καθήκοντα του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών κατά τη διαπραγμάτευση για τον διακανονισμό.

Για την κατάρτιση της έκθεσης οι υπηρεσίες της Επιτροπής⁶ διαβουλευθήκαν με τα κράτη μέλη το Μάρτιο του 2006⁷ και με τον ασφαλιστικό κλάδο τον Απρίλιο του 2006⁸. Επίσης, από τις 6 Απριλίου έως τις 5 Ιουνίου 2006, πραγματοποιήθηκε δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση μέσω της ιστοθέσης της Επιτροπής⁹, προκειμένου να συζητηθεί με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη το κατά πόσο είναι ενημερωμένα σχετικά με το μηχανισμό του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών και για την αποτελεσματικότητά του¹⁰.

Η έκθεση της Επιτροπής, αφενός, καλύπτει τόσο την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των εθνικών κυρώσεων όσο και την ισοδυναμία τους, όπως προβλέπει το άρθρο 4 παράγραφος 6 της οδηγίας και, αφετέρου, συνεκτιμά τα σχόλια των κρατών μελών, του ασφαλιστικού κλάδου και των υπόλοιπων ενδιαφερομένων μερών.

1.2. Ανασκόπηση της εφαρμογής της οδηγίας στα κράτη μέλη

Τα κράτη μέλη όφειλαν να μεταφέρουν την οδηγία στην νομοθεσία τους ως τις 20 Ιουλίου 2002 και οι διατάξεις της έπρεπε να εφαρμόζονται πριν από τις 20 Ιανουαρίου 2003¹¹.

Όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας, η Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένες γνώμες στις 6 Ιανουαρίου 2003 στη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες, την Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο λόγω μη μεταφοράς των γενικών διατάξεών της μέχρι την 20ή Ιουλίου 2002. Όλες αυτές οι υποθέσεις παράβασης έκλεισαν εντός του 2003¹² καθώς θεσπίστηκαν και κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή τα εθνικά μέτρα μεταφοράς της οδηγίας. Επιπλέον, η Επιτροπή απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές στις 23 Δεκεμβρίου 2004 στη Λετονία, τη Μάλτα και τη Σλοβενία, δεδομένου ότι αυτά τα κράτη μέλη δεν είχαν κοινοποιήσει όλα τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας. Αυτές οι υποθέσεις παράβασης έκλεισαν το Μάιο του 2005 μετά την κοινοποίηση των μέτρων εφαρμογής στην Επιτροπή.

1.3. Αξιολόγηση της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας του άρθρου 4 παράγραφος 6

1.3.1. Ευαισθητοποίηση του κοινού και αξιολόγηση του μηχανισμού του αντιπροσώπου για τον διακανονισμό των ζημιών

Πρώτος στόχος της διαβούλευσης είναι να διαπιστωθεί εάν τα ενδιαφερόμενα μέρη (ευρωπαίοι πολίτες, εταιρείες κτλ) που έχουν υποστεί ατύχημα ως επισκέπτες-θύματα, γνώριζαν την ύπαρξη του αντιπροσώπου για το διακανονισμό ζημιών που ορίζει ο ασφαλιστής του υπαίτιου στη χώρα τους και εάν θεωρούν ότι πρόκειται για αποτελεσματικό τρόπο διακανονισμού των αξιώσεων.

⁶ Την έκθεση κατάρτισε η ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς και Υπηρεσιών.

⁷ Το Μάρτιο του 2006 απεστάλη ερωτηματολόγιο στις 25 μόνιμες αντιπροσωπείες και απάντησαν όλα τα κράτη μέλη εκτός από την Ιταλία εντός του Μαΐου 2006.

⁸ Η διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων έγινε το Μάρτιο του 2006.

⁹ Βλέπε την ιστοθέση "Φωνή σας στην Ευρώπη" <http://europa.eu.int/yourvoice/consultations> για όλες τις δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής όπου ένα διαδραστικό εργαλείο χάραξης πολιτικής χρησιμοποιείται για τη βελτίωση της διακυβέρνησης με τη βοήθεια διαδικτυακών ερωτηματολογίων για τη συλλογή και την ανάλυση των αντιδράσεων.

¹⁰ Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης περιλαμβάνονται στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής: http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/motor_en.htm#consultation

¹¹ Βλέπε άρθρο 10 της οδηγίας.

¹² Με εξαίρεση τη Γαλλία η οποία ανακοίνωσε τα εθνικά της μέτρα στις 30 Ιανουαρίου 2004.

Όσον αφορά τις απόψεις του κοινού, δεν κατέστη δυνατόν να συναχθεί αντικειμενικό συμπέρασμα λόγω του περιορισμένου αριθμού απαντήσεων που δόθηκαν στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης¹³.

Η πλειονότητα των κρατών μελών θεωρεί ότι οι πολίτες τους έχουν σαφή γνώση της δυνατότητας διακανονισμού διασυννοριακών αξιώσεων μέσω του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών που έχει οριστεί στη χώρα τους. Απαντώντας στην ερώτηση αυτή τα κράτη μέλη αναφέρθηκαν στους διάφορους διαύλους που χρησιμοποιήθηκαν για την πληροφόρηση των πολιτών σχετικά με την ύπαρξη του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών, όπως είναι π.χ. οι εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού, οι διαδικτυακοί τόποι των εθνικών γραφείων ασφαλίσεως αυτοκινήτων, οι ασφαλιστικές ενώσεις και τα κέντρα πληροφοριών που ιδρύθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας. Όσον αφορά το μηχανισμό του αντιπροσώπου για το διακανονισμό ζημιών, τα περισσότερα κράτη μέλη καθώς και οι εκπρόσωποι του ασφαλιστικού κλάδου έκριναν ότι ο μηχανισμός επιτυγχάνει το στόχο του, ο οποίος είναι να διευκολύνει και να επιταχύνει τη διαδικασία διακανονισμού των διασυννοριακών απαιτήσεων. Οι πτυχές που εκτιμήθηκαν περισσότερο είναι η εγγύτητα του αντιπροσώπου για το διακανονισμό ως προς τον προσφεύγοντα καθώς και η δυνατότητα του ζημιωθέντα να επικοινωνήσει στη μητρική του γλώσσα κατά το διακανονισμό της αξίωσης.

1.3.2. Η φύση και η ισοδυναμία των κυρώσεων που επιβάλλονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης

Από το ένα κράτος μέλος στο άλλο υπάρχουν διαφορές όσον αφορά τη φύση των οικονομικών ή ισοδύναμων διοικητικών κυρώσεων που μπορούν να επιβληθούν στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή στους αντιπροσώπους τους για τον διακανονισμό των ζημιών για λόγους μη τήρησης της τρίμηνης προθεσμίας αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης.

Οικονομικές κυρώσεις

Μόνον ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει διατάξεις για την επιβολή οικονομικών κυρώσεων. Οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται είτε στην ασφαλιστική εταιρεία (Ελλάς, Λιθουανία, Κύπρος, Πορτογαλία, Ισπανία, Μάλτα, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Σουηδία και Τσεχία), είτε στην ασφαλιστική εταιρεία και στο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο που την εκπροσωπεί κατά τρόπο νομικά δεσμευτικό, εφεξής εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (Σλοβενία, Ουγγαρία και Πολωνία).

Άλλες κυρώσεις

Όσον αφορά τους άλλους τύπους κυρώσεων, ορισμένα κράτη μέλη επιβάλλουν πειθαρχικές κυρώσεις στα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, όπως παύση καθηκόντων (Πολωνία, Λιθουανία), ενώ σε άλλα κράτη μπορεί να αφαιρεθεί η άδεια των ασφαλιστικών εταιρειών να δραστηριοποιούνται στον τομέα της ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων (Ουγγαρία, Κάτω Χώρες, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Σουηδία και Λιθουανία).

Διάφορες κυρώσεις

¹³ Συνολικά 201 απαντήσεις (161 από άτομα και 40 από οργανώσεις) εκ των οποίων μόνο οι 57 αφορούσαν το ζήτημα της ευαισθητοποίησης σχετικά με αντιπρόσωπο για το διακανονισμό ζημιών. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης περιλαμβάνονται στο δικτυακό τόπο της Επιτροπής: http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/motor_en.htm#consultation

Ορισμένα κράτη μέλη δεν προβλέπουν ειδικές κυρώσεις και βασίζονται αποκλειστικά στην υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρείας να καταβάλλει το νόμιμο τόκο που αναλογεί στο ποσό της αποζημίωσης εάν η διαδικασία αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης δεν ολοκληρωθεί εντός τριμήνου (ΗΒ, Ιρλανδία, Δανία, Σλοβακία, Αυστρία, Εσθονία, Λετονία, Φινλανδία, Γαλλία, Βέλγιο και Ισπανία)¹⁴.

¹⁴ Σημειωτέον ότι οι κυρώσεις αυτές προβλέπονται ρητά από την οδηγία και, κατά συνέπεια, πρέπει να επιβάλλονται υποχρεωτικά σε όλα τα κράτη μέλη.

Συγκριτικός πίνακας

	Οικονομικές κυρώσεις/ ασφαλιστική εταιρεία	Οικονομικές κυρώσεις/ εξουσιοδοτημένο πρόσωπο	Πειθαρχικές κυρώσεις/ εξουσιοδοτημένο πρόσωπο	Ανάκληση/παύση της άδειας ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	Διάφορες κυρώσεις/ετήσιο επιτόκιο (εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά)
Αυστρία					Νόμιμο επιτόκιο
Βέλγιο	250 EUR/ημέρα καθυστέρησης της αιτιολογημένης απάντησης				Νόμιμο επιτόκιο 7% για καθυστερημένη αιτιολογημένη προσφορά
Κύπρος	Μέγιστο ποσό 2000CYP = 3452 EUR				
Τσεχία	Μέγιστο ποσό 1 000 EUR = 28 000 CZK				<i>Προεξοφλητικό επιτόκιο της Τράπεζας της Τσεχίας σε ισχύ από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης, με προσαύξηση 4%</i>
Δανία					Νόμιμο επιτόκιο που επαυξάνεται 30 ημέρες μετά το πέρας της προθεσμίας για εξόφληση της απαίτησης
Εσθονία					0,4% επί του ποσού /ημέρα
Φινλανδία					Νόμιμο επιτόκιο
Γαλλία	Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο ύψους 15%				Διπλό νόμιμο επιτόκιο σε περίπτωση μη απάντησης

	του ποσού της αποζημίωσης σε περίπτωση σαφώς ανεπαρκούς προσφοράς, το οποίο καταβάλλεται στο εθνικό ταμείο εγγυήσεων				
Γερμανία			X	X	5% προσαύξηση στο βασικό επιτόκιο
Ελλάδα	3 000 EUR				
Ουγγαρία	Από 100 000 έως HUF 20 000 000, - HUF (1 ευρώ = 260, - HUF).	Από 40 000,- έως 1 000 000,- HUF		X	
Ιρλανδία				Διάφορες διοικητικές κυρώσεις – Αναφορά στο τμήμα 33BD του νόμου περί της Κεντρικής Τράπεζας, 1942/2004	Νόμιμο επιτόκιο
Ιταλία – δεν παρασχέθηκαν στοιχεία					
Λετονία					0,1% επί του ποσού /ημέρα
Λιθουανία	Έως 100. 000 EUR			X	0,04% επί του ποσού /ημέρα
Λουξεμβούργο	X		X	X	Νόμιμο επιτόκιο
Μάλτα	Lm 5000 = €11 650				Νόμιμο επιτόκιο

Κάτω Χώρες				X	
Πολωνία	0,5% του ασφαλιστρου	3 μισθοί	X		Νόμιμο επιτόκιο 11.5%
Πορτογαλία	Από 748,20 έως 74.819,68 EUR				Διπλό νόμιμο επιτόκιο
Σλοβακία					Προεξοφλητικό επιτόκιο (βασικό επιτόκιο) της Κεντρικής Τράπεζας από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης
Σλοβενία	8 400 EUR	420 EUR			Νόμιμο επιτόκιο 13.5%
Ισπανία	Έως 150.000 EUR				Νόμιμο επιτόκιο
Σουηδία	X			X	
HB				Διάφορες διοικητικές κυρώσεις – Αναφορά στον Κανονισμό 2002 (αριθ.2706)	Νόμιμο επιτόκιο

1.3.3 Η εφαρμογή της διαδικασίας αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης στα κράτη μέλη

Για να αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των εθνικών διατάξεων περί κυρώσεων που έχουν θεσπισθεί όσον αφορά τη διαδικασία αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης, επιδιώχθηκε να διαπιστωθεί μέσω της διαβούλευσης εάν οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι αντιπρόσωποί τους για το διακανονισμό των ζημιών είναι σε θέση να τηρήσουν στην πράξη την τρίμηνη προθεσμία που προβλέπεται για το διακανονισμό των ασφαλιστικών αξιώσεων.

Από αυτή τη διαβούλευση προέκυψε ότι τόσο οι ασφαλιστικές εταιρείες όσο και οι αντιπρόσωποί τους για το διακανονισμό των ζημιών είναι γενικά σε θέση να διαχειρίζονται αξιώσεις εντός της τρίμηνης προθεσμίας. Η προθεσμία δεν τηρήθηκε μόνο σε εξαιρετικές και μεμονωμένες περιπτώσεις που υπήρξαν δυσκολίες στην διαβίβαση πληροφοριών από άλλα μέρη που εμπλέκονταν στο διακανονισμό των αξιώσεων. Πρόκειται για περιπτώσεις που

υποβλήθηκαν καθυστερημένα¹⁵ οι αστυνομικές εκθέσεις ή τα άλλα σχετικά έγγραφα που ήταν απαραίτητα για διαπίστωση της ευθύνης ή για περιπτώσεις κακής επικοινωνίας μεταξύ του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών και της ασφαλιστικής εταιρείας του¹⁶.

Υπενθυμίζεται ότι ο μηχανισμός του αντιπροσώπου για τον διακανονισμό των ζημιών/αιτιολογημένης προσφοράς (απάντησης) τέθηκε σε λειτουργία μόλις το 2003 στα 15 κράτη μέλη και μετά την 1η Μαΐου 2004 στα νέα κράτη μέλη. Συνεπώς, η αποκτηθείσα εμπειρία στα κράτη μέλη σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του άρθρου 4 παράγραφος 6 της οδηγίας είναι σχετικά περιορισμένη.

¹⁵ Τέτοιες περιπτώσεις αναφέρθηκαν από την Ελλάδα, την Ουγγαρία, την Ιταλία, την Πολωνία, τη Σουηδία και το ΗΒ.

¹⁶ Αναφέρθηκαν από τη Λιθουανία και τη Φινλανδία.

1.4. Συμπέρασμα

Διαπιστώθηκε ότι σε όλα τα κράτη μέλη, οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι αντιπρόσωποί τους για το διακανονισμό των ζημιών εκπλήρωναν την υποχρέωσή τους όσον αφορά την εφαρμογή της διαδικασίας αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης. Με βάση τα αποτελέσματα της διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε με τα κράτη μέλη και τον ασφαλιστικό κλάδο, διαπιστώθηκε ότι έχουν θεσπιστεί σε εθνικό επίπεδο δύο είδη διατάξεων για την επιβολή κυρώσεων με σκοπό να διασφαλιστεί η εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης. Πρόκειται για οικονομικές ή διοικητικές κυρώσεις. Ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν σωρευτικά τις κυρώσεις αυτές, ενώ άλλα αρκούνται στην είσπραξη του τόκου που αναλογεί στο ποσό της αποζημίωσης.

Από τη διαβούλευση προέκυψε ότι οι εθνικές κυρώσεις δεν είναι ισοδύναμες και επιβάλλονται με διαφορετικό τρόπο από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, τούτο δεν φαίνεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις ασφαλιστικές εταιρείες και στους εκπροσώπους για το διακανονισμό των ζημιών ως προς την τήρηση της τρίμηνης προθεσμίας για αιτιολογημένη προσφορά/απάντηση στον προσφεύγοντα. Παρά το γεγονός ότι η διαδικασία αιτιολογημένης προσφοράς/απάντησης έχει τεθεί σε ισχύ σχετικά πρόσφατα, φαίνεται ωστόσο ότι τηρείται και εφαρμόζεται καλά σε όλα τα κράτη μέλη και ότι όλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε εθνικό επίπεδο φαίνεται να έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει λόγος να αναλάβει η Επιτροπή δράση, ούτε να υποβάλει σχετικές προτάσεις.

2. ΜΕΡΟΣ 2: ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

2.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της δεύτερης οδηγίας για την ασφάλιση των αυτοκινήτων 84/5/ΕΟΚ¹⁷, η ασφάλιση αστικής ευθύνης αυτοκινήτων καλύπτει υποχρεωτικά τις υλικές ζημιές και τις σωματικές βλάβες. Η διάταξη αυτή θεσπίστηκε για να εξαιρεθούν οι εθνικές διαφορές σχετικά με το εύρος της κάλυψης της ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων οχημάτων και, συνεπώς, να διασφαλισθεί ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας των θυμάτων των οδικών ατυχημάτων¹⁸.

Κατά τη δεύτερη ανάγνωση της πέμπτης οδηγίας για την ασφάλιση των αυτοκινήτων 2005/14/ΕΚ¹⁹ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε να συμπεριληφθούν στην κάλυψη που παρέχει η ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαίτιου, όλες οι απαραίτητες και ενδεδειγμένες δαπάνες (νομικής προστασίας) στις οποίες υποβάλλεται το θύμα κατά το διακανονισμό των αξιώσεων. Ανησυχώντας μήπως υιοθετηθεί κάποια τροπολογία που δεν θα λαμβάνει υπόψη τις σχετικές πρακτικές δυσκολίες που ενδεχομένως υφίστανται στα κράτη μέλη, η Επιτροπή πρότεινε να εξετάσει το ζήτημα και να συμπεριλάβει τα πορίσματά της στην έκθεση σχετικά με την τέταρτη οδηγία για την ασφάλιση των αυτοκινήτων. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή συμφώνησε να εξετάσει τα ακόλουθα ζητήματα:

- Πρώτον, το κατά πόσο υπάρχει επί του παρόντος δυνατότητα σύναψης σύμβασης προαιρετικής ασφάλισης νομικής προστασίας, από κάθε δυνητικό θύμα τροχαίου ατυχήματος.
- Δεύτερον, τον αντίκτυπο του κόστους των ασφαλιστρών αστικής ευθύνης στην περίπτωση που το κόστος νομικής προστασίας του θύματος καλύπτεται από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαίτιου.

Για το λόγο αυτό, οι υπηρεσίες της Επιτροπής διαβουλεύθηκαν με τα 25 κράτη μέλη, τον ασφαλιστικό κλάδο και το κοινό με βάση μια δέσμη ερωτήσεων. Απαντήσεις απέστειλαν 25 κράτη μέλη, 10 ασφαλιστικές εταιρείες νομικής προστασίας, 9 ασφαλιστικές εταιρείες αστικής ευθύνης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων ως εκπρόσωπος του ευρωπαϊκού ασφαλιστικού κλάδου. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής έλαβαν επίσης διάφορες στατιστικές και συστάσεις από τον ασφαλιστικό κλάδο νομικής προστασίας με τη μορφή εγγράφου θέσεων που διατύπωσε η RIAD – η ένωση ασφαλιστικών εταιρειών νομικής προστασίας.

Πραγματοποιήθηκε επίσης δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη από τις 5 Απριλίου έως τις 5 Ιουνίου 2006 μέσω της ιστοθέσης της Επιτροπής²⁰. Ωστόσο, όπως

¹⁷ Οδηγία 84/5/ΕΟΚ, ΕΕ L 8, 11.1.1984, σ. 17-20

¹⁸ Πριν από την υιοθέτηση της δεύτερης οδηγίας για την ασφάλιση των αυτοκινήτων, σε ορισμένα κράτη μέλη η ασφάλιση αστικής ευθύνης δεν κάλυπτε υποχρεωτικά τις υλικές ζημιές.

¹⁹ Οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για την τροποποίηση των οδηγιών 72/166/ΕΟΚ, 84/5/ΕΟΚ, 88/357/ΕΟΚ και 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων, ΕΕ L149, 11.6.2005, σελ. 14

²⁰ Βλέπε υποσημειώσεις 8 και 9 για την παραπομπή σχετικά με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης.

έχει προαναφερθεί, δεν κατέστη δυνατόν να συναχθεί σαφές συμπέρασμα λόγω του περιορισμένου αριθμού απαντήσεων που δόθηκαν στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης.

Στο δεύτερο μέρος της παρούσας έκθεσης αναλύεται η κάλυψη του κόστους της ασφάλισης νομικής προστασίας των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες και τα σχόλια των κρατών μελών, του ασφαλιστικού κλάδου και των ενδιαφερομένων μερών.

2.2. Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την ασφάλιση νομικής προστασίας

Σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές οδηγίες ασφάλισης, εκτός της ασφάλειας ζωής, η νομική προστασία αναγνωρίζεται ως χωριστή κατηγορία ασφάλισης²¹. Συνεπώς, μπορεί να παρασχεθεί σε όλη την ΕΕ στο πλαίσιο είτε της ελευθερίας εγκατάστασης, είτε της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, από κάθε ασφαλιστική εταιρεία που διαθέτει σχετική άδεια σε ένα από τα κράτη μέλη. Οι προϋποθέσεις για την άσκηση δραστηριότητας στον τομέα της ασφάλισης νομικής προστασίας στην ΕΕ διατυπώνονται άλλωστε στην οδηγία 87/344/ΕΟΚ σχετικά με την ασφάλιση νομικής προστασίας²². Σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας η ασφαλιστική εταιρεία νομικής προστασίας αναλαμβάνει την έναντι καταβολής ασφαλίστρου συμβατική δέσμευση περί αναλήψεως των δικαστικών εξόδων και παροχής άλλων υπηρεσιών που απορρέουν από την εν λόγω ασφαλιστική κάλυψη, και ιδίως:

- την επανόρθωση είτε μέσω εξωδίκου συμβιβασμού είτε μέσω αστικής ή ποινικής δίκης της ζημίας που υπέστη ο ασφαλισμένος ,
- την υπεράσπιση ή εκπροσώπηση του ασφαλισμένου σε αστική, ποινική, διοικητική ή άλλη δίκη ή κατ' απαίτησεως η οποία εγείρεται εναντίον του.

Για λόγους σαφήνειας της παρούσας έκθεσης, υπογραμμίζεται ότι η προαιρετική ασφάλιση νομικής προστασίας καλύπτει τα έξοδα νομικής προστασίας του θύματος, έως το όριο που τίθεται στη σύμβαση, στα οποία υποβάλλεται το θύμα επιδιώκοντας την ικανοποίηση των αξιώσεων του, καθώς και τα δικαστικά έξοδα του αντιδίκου εάν δεν τελεσφορήσουν οι αξιώσεις του θύματος.

2.3. Κατάσταση όσον αφορά τις συμβάσεις προαιρετικής ασφάλισης για νομική προστασία

Προκειμένου να κρίνουν κατά πόσο υπάρχει δυνατότητα σύναψης σύμβασης ασφάλισης νομικής προστασίας για τα δυνητικά θύματα τροχαίων ατυχημάτων, οι υπηρεσίες της Επιτροπής προσπάθησαν να συλλέξουν στοιχεία σχετικά με την τρέχουσα κατανομή στην ΕΕ των συμβάσεων νομικής προστασίας που καλύπτουν άτομα τα οποία εγείρουν ή αντιμετωπίζουν αξιώσεις ασφάλισης αυτοκινήτων. Δυστυχώς, ούτε ο ασφαλιστικός κλάδος νομικής προστασίας²³ ούτε τα κράτη μέλη δεν ήταν σε θέση να παράσχουν στοιχεία βάση των οποίων θα μπορούσε να συναχθεί ένα σαφές συμπέρασμα ανά κράτος όσον αφορά τον αριθμό

²¹ Παράρτημα Ι της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ

²² Οδηγία 87/344/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1987 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την ασφάλιση νομικής προστασίας, ΕΕ L 185, 4.7.1987, σελ. 77–80

²³ Η Ένωση ασφαλιστών νομικής προστασίας παρείχε κάπως πιο συγκεκριμένα στοιχεία επ' αυτού. Ωστόσο, λόγω των διαφορών μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις στατιστικές, την παρουσίαση και τη συλλογή των στοιχείων, δεν κατέστη δυνατόν να διαμορφωθεί μια σαφής εικόνα της κατανομής της προαιρετικής ασφάλισης για τη νομική προστασία στα κράτη μέλη.

των ατόμων, δηλ. το ποσοστό του πληθυσμού, τα οποία καλύπτονται από ασφάλιση νομικής προστασίας για αξιώσεις αποζημίωσης βάσει σύμβασης ασφάλισης αυτοκινήτου.

Ωστόσο, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν βοήθησαν στο να εξαχθούν ορισμένα γενικά συμπεράσματα:

- Η προαιρετική ασφάλιση νομικής προστασίας προσφέρεται στα περισσότερα κράτη μέλη²⁴, Παρέχεται είτε από ειδικευμένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, είτε από ασφαλιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται και σε άλλες κατηγορίες ασφαλίσεων.
- Ορισμένες ασφαλιστικές αγορές είναι λιγότερο αναπτυγμένες, διότι εκεί είναι σχετικά περιορισμένη η ζήτηση για ασφαλίσσεις νομικής προστασίας²⁵, Αντίθετα, κράτη όπως το ΗΒ, η Γερμανία, το Βέλγιο και η Σουηδία²⁶ υποστηρίζουν ότι ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού τους διαθέτουν ασφαλίσσεις νομικής προστασίας, είτε ως αυτόνομη ασφάλιση, είτε ως επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης της ασφάλισης αυτοκινήτου ή κατοικίας.

2.4. Κάλυψη των εξόδων νομικής προστασίας από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου

Όσον αφορά τον δυνητικό αντίκτυπο της κάλυψης σε όλη την ΕΕ των εξόδων νομικής προστασίας του θύματος από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου του ατυχήματος, εξήχθησαν τα ακόλουθα συμπεράσματα από τις απαντήσεις των κρατών μελών και του ασφαλιστικού κλάδου.

2.4.1. Κατάσταση στα κράτη μέλη

Σε 22 κράτη μέλη²⁷ τα έξοδα νομικής προστασίας του θύματος δύναται να καλυφθούν, για διαφορετικούς λόγους και σε διαφορετικό βαθμό, από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου.

Τα έξοδα νομικής προστασίας στα οποία υποβάλλεται το θύμα θεωρούνται πολύ συχνά από το εθνικό αστικό δίκαιο, ως μέρος της ζημίας και, προκειμένου να αποζημιωθεί το θύμα, πρέπει συνήθως να ικανοποιηθούν οι αξιώσεις του (η λεγόμενη αρχή της "νίκης-ήττας").

Σε κράτη όπου τα έξοδα νομικής προστασίας δεν καταβάλλονται αμέσως μετά το περιστατικό, αποδίδονται στο θύμα με δικαστική απόφαση "κατά περίπτωση"²⁸ και δεν ισχύει πάντοτε η αρχή της "νίκης-ήττας".

Εάν κριθεί ότι αποτελεί μέρος της ζημίας, η ανάκτηση των δικαστικών εξόδων περιορίζεται συχνά σε λογικά ποσά (μόνον λογικές, απαραίτητες ή αναπόφευκτες δαπάνες μπορούν να ανακτηθούν) ή προϋποθέτει τη συμφωνία μεταξύ του ασφαλιστή και του προσφεύγοντα²⁹. Σε

²⁴ Μόνο η Εσθονία, η Λετονία, η Μάλτα και η Κύπρος δεν διαβίβασαν σχετικά στοιχεία. Στα υπόλοιπα κράτη μέλη υπάρχει η δυνατότητα σύμβασης προαιρετικής ασφάλισης νομικής προστασίας.

²⁵ Τούτο ισχύει κυρίως στα 10 νέα κράτη μέλη.

²⁶ Η Σουηδία και το Βέλγιο εκτιμούν ότι το 90% των νοικοκυριών διαθέτουν ασφάλιση νομικής προστασίας. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι η ασφάλιση νομικής προστασίας παρέχεται αυτόματα στους ασφαλιζόμενους στο πλαίσιο της ασφάλισης αστικής ευθύνης ή κατοικίας.

²⁷ Τούτο δεν ισχύει στην Πορτογαλία και τη Λετονία. Η Ελλάδα δεν διαβίβασε σχετικά στοιχεία. .

²⁸ Ισπανία, Γαλλία και Ιταλία.

²⁹ Δανία.

ορισμένα κράτη, ορισμένα έξοδα νομικής προστασίας δεν καλύπτονται από την ασφάλιση αστικής ευθύνης, όπως οι δαπάνες για νομικές συμβουλές γενικά³⁰ ή οι δαπάνες νομικής εκπροσώπησης σε φορείς εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών στο πλαίσιο διαδικασιών για το διακανονισμό αξιώσεων³¹.

2.4.2. Δυνητικός αντίκτυπος στα ασφαλιστρα αστικής ευθύνης

Τόσο τα κράτη μέλη όσο και ο ασφαλιστικός κλάδος αξιολογούν διαφορετικά τη φύση και την έκταση των επιπτώσεων που θα έχει στις τιμές των ασφαλιστρών στις αγορές τους, η ενδεχόμενη κάλυψη των εξόδων νομικής προστασίας των θυμάτων από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου. Κατ'αρχήν, δεν παρασχέθηκαν συγκεκριμένα αριθμητικά στοιχεία στο πλαίσιο της διαβούλευσης, με εξαίρεση ορισμένες εκτιμήσεις μεμονωμένων ασφαλιστικών εταιρειών. Ωστόσο, μπορεί να συναχθεί το γενικό συμπέρασμα ότι στα κράτη μέλη όπου τα έξοδα νομικής προστασίας αποτελούν, σε μεγάλο βαθμό, μέρος των αξιώσεων του θύματος κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης του υπαιτίου, η ασφαλιστική αγορά δεν αναμένεται να επηρεαστεί από μια αύξηση των ασφαλιστρών. Αντίθετα, σε κράτη όπου ισχύει είτε περιορισμένη, είτε μηδενική ανάκτηση των εξόδων νομικής προστασίας, τα ασφαλιστρα αστικής ευθύνης ενδέχεται να αυξηθούν εφόσον οι προσφεύγοντες θα ενθαρρύνονται να καταφεύγουν σε ένδικα μέσα με την βοήθεια νομικών συμβούλων προσδοκώντας μεγαλύτερη αποζημίωση. Στο πλαίσιο αυτό, αξιοσημείωτη είναι η εμπειρία από την Ιρλανδία όπου τα έξοδα νομικής προστασίας κλιμακώθηκαν (σε ποσοστό ως και 46% επιπλέον από το ποσό της αποζημίωσης) δεδομένου ότι συστηματικά κινήθηκαν διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων σε σχεδόν όλες τις αξιώσεις για σωματική βλάβη. Για να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα αυτό, δημιουργήθηκε ένας κρατικός οργανισμός για τη διαχείριση αξιώσεων σε περιπτώσεις που μια δίκη δεν ήταν απαραίτητη³². Με τον τρόπο αυτό, ο αριθμός των δικαστικών διακανονισμών των αξιώσεων που συνδυάζονται με αυξημένα έξοδα νομικής προστασίας, μειώθηκε σημαντικά. Παρόμοιοι εναλλακτικοί μηχανισμοί διακανονισμού αξιώσεων χρησιμοποιούνται στην ελαχιστοποίηση των εξόδων νομικής προστασίας στη Σουηδία και την Φινλανδία.

2.5. Συμπέρασμα

Απαντώντας στο ερώτημα που έθεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δεν φαίνεται ότι θα οδηγήσει σε σημαντικά οφέλη μια κοινοτική δράση που θα συνίσταται στην υποχρεωτική κάλυψη των εξόδων νομικής προστασίας από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου.

Λόγω των διαφορετικών προσεγγίσεων των κρατών μελών όσον αφορά την αποζημίωση των εξόδων νομικής προστασίας του θύματος και λόγω του ότι ο νόμος που ισχύει για τον διακανονισμό της αξίωσης είναι πάντοτε ο νόμος της χώρας όπου συνέβη το ατύχημα, οι ευρωπαίοι πολίτες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν διαφορετική μεταχείριση σε διαφορετικά κράτη κατά το διακανονισμό διασυνοριακών αξιώσεων. Ωστόσο, εάν επεκταθεί σε όλη την ΕΕ το πεδίο κάλυψης που παρέχει η ασφάλιση αστικής ευθύνης, ώστε να συμπεριληφθούν τα έξοδα νομικής προστασίας, ακόμη και εάν περιορίζεται στις απαραίτητες ή λογικές δαπάνες, είναι αμφίβολο ότι θα δημιουργηθεί ένα ενιαίο καθεστώς σε όλη την ΕΕ. Τα κράτη μέλη θα έχουν την ευχέρεια να διατηρήσουν την εθνική πρακτική τους ερμηνεύοντας την ανάγκη ανάκτησης των εξόδων νομικής προστασίας ανάλογα με τις εθνικές τους ιδιαιτερότητες.

³⁰ Λουξεμβούργο, Πολωνία (αναγνωρίζει μόνο τα δικαστικά έξοδα).

³¹ Σουηδία (όπου μπορεί να ζητηθεί νομική προστασία μόνο σε περίπτωση σωματικής βλάβης), Φινλανδία, Ιρλανδία.

³² Ο οργανισμός αυτός διευθετεί το 75% των αξιώσεων για σωματικές βλάβες.

Προκειμένου να διασφαλισθεί ισότιμη προστασία των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων όσον αφορά την ανάκτηση των εξόδων νομικής προστασίας τους, πρέπει να καθοριστεί ποια έξοδα και κάτω από ποιες συνθήκες θα καλύπτονται από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου. Στο πλαίσιο αυτό, τίθεται το ερώτημα εάν οι οδηγίες για την ασφάλιση αυτοκινήτων θα είναι το κατάλληλο μέσο για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών, δεδομένου ότι ενδέχεται να επηρεαστεί ο ορισμός της ζημίας που καλύπτεται κατά παράδοση από το εθνικό αστικό δίκαιο.

Μια απλή αναφορά στις απαραίτητες ή λογικές νομικές δαπάνες δεν θα επιτύχει τον επιδιωκόμενο στόχο. Αντίθετα, μια πιο εξειδικευμένη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ ενδέχεται να αποτελέσει παρέμβαση στο εθνικό αστικό δίκαιο και να επηρεάσει τους κανόνες για την απόδοση των εξόδων νομικής προστασίας που διέπονται από το αστικό δικονομικό δίκαιο. Επιπλέον, μια εξειδικευμένη προσέγγιση ενδέχεται να οδηγήσει σε ορισμένες περιπτώσεις σε στρέβλωση των καλά εδραιωμένων καθεστώτων διακανονισμού αξιώσεων από τροχαία ατυχήματα. Για παράδειγμα, η υποχρεωτική κάλυψη σε όλη την ΕΕ μόνον των εξόδων νομικής προστασίας στην ασφάλιση αστικής ευθύνης ενδέχεται να ενθαρρύνει τα θύματα να κινηθούν δικαστικές διαδικασίες χωρίς να εξετάσουν πρώτα τη δυνατότητα εξωδικαστικού διακανονισμού των αξιώσεων. Με τον τρόπο αυτό, ο μηχανισμός του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών που θεσπίστηκε από την 4^η οδηγία για την ασφάλιση αυτοκινήτων ενδέχεται να τεθεί σε κίνδυνο εάν τα θύματα, προσδοκώντας υψηλότερη αποζημίωση, στραφούν σε νομικούς συμβούλους και στα δικαστήρια για το διακανονισμό των αξιώσεών τους αντί να καταφύγουν στον αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών που έχει ορισθεί στο κράτος διαμονής τους. Επιπλέον, η κάλυψη των εξόδων νομικής προστασίας από την ασφάλιση αστικής ευθύνης του υπαιτίου ενδέχεται να οδηγήσει σε αύξηση των ασφαλιστρών στα κράτη όπου μέχρι σήμερα η πρακτική είναι η περιορισμένη ή η μηδενική αποζημίωση των εξόδων αυτών.

Η προαιρετική ασφάλιση νομικής προστασίας διατίθεται αποδεδειγμένα στην πλειονότητα των κρατών μελών. Δεδομένου ότι η ασφάλιση αυτή δίνει τη δυνατότητα στο θύμα να ανακτά τις νομικές του δαπάνες ανεξάρτητα από τον νόμο που εφαρμόζεται στην περίπτωση του ατυχήματος και ανεξάρτητα από την έκβαση των αξιώσεων, φαίνεται ότι πρόκειται για συνολική και ικανοποιητική λύση για την προστασία των συμφερόντων των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων. Με τον τρόπο αυτό, δεν θα επηρεαστούν οι εθνικοί κανόνες για την αποζημίωση των νομικών δαπανών, οι οποίοι διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο και συχνά αντικατοπτρίζουν τις ιδιαιτερότητες των καθεστώτων διακανονισμού των αξιώσεων τροχαίων ατυχημάτων.

Ωστόσο, οι υπηρεσίες της Επιτροπής παρατηρούν ότι είναι απαραίτητη η καλύτερη προώθηση των ασφαλιστικών συμβάσεων νομικής προστασίας σε ορισμένα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλιστεί ένα πιο εξισορροπημένο επίπεδο προστασίας των ευρωπαϊκών πολιτών.